

men vi have den Pligt at følge, hvad vi anse for den rette og retfærdige Afgjørelse nu. Min Stilling er derfor den, at jeg skal stemme for Mindretallets Forslag, fordi vi derved undgaa at komme til at isolere Norge paa en Maade, som jeg vilde anse for at være i høj Grad betænkelig; det vilde skabe en Splid i Norden i Stedet for, hvad vi havde tilstræbt, at skabe et Sammenknytningspunkt. Derfor stemmer jeg for det Forslag, der aabner Udgang for fremtidige Forhandlinger, selv om vi ved Nødvendigheden af at komme til en Guldfod foreløbig skulde komme til kun halvveis at indføre en Myntreform, der maatte om nogle Aar maa gøres om igjen. Derfor siger jeg, at jeg idag stemmer for dette Forslag. Der som jeg imidlertid ikke kan blive oplyst om at have taget fejl med Hensyn til Beregningen af Værdiforholdet, da maa jeg forbeholde mig at stemme mod selve Sagens endelige Vedtagelse. Hvad den Sommer, som forestaar, vil komme til at indeholde, vedder ganske vist Ingen af os. Hvad Norge vil vælge, vide vi ikke, vi vide maasse ikke i dette Øieblik, hvad vi selv vælge, og hvad Sverige vil komme til, vide vi naturligvis ligesaa lidt; men det forekommer mig at være i væsentlig Grad betænkeligt i dette sidste hastige Øieblik, efterat en Udvælgelsesbetænkning har foreligget her i Løbet af een Dag i Slutningen af Samlingen, at gaa til en saa gjennemgribende og betydningsfuld Reform, som en hel Omvæltning i vort Myntsystem virkelig er; saa indgribende i alle private Forhold, som vel nogen Reform er, som vi forhandle. At vedtage den med saa kort Frist under Forhold som de nuværende kan jeg ikke give min Stemme til. Jeg tror ikke, at vi ville vissere noget Særligt ved at oprette Reformen, indtil vi samles i Høsten, og i Løbet af disse Maanedes haaber jeg, at saadanne Forhandlinger ville kunne sættes i Gang mellem Regjeringerne i Norden, veiledede af de Ansættelser, der nu have gjort sig gjældende saavel her i Rigsdagen som i Stortinget, som kunne føre os ind paa en anden Vej, og jeg kan ikke Andet end slutte med at sige, at jeg haaber, at Resultatet deraf vil blive en saaledes Afslutning til et større europæisk Myntsystem.

Finansministeren: Det ærede Medlem (Voksen), som nu havde Ordet, frembragte et Punkt, med Hensyn til hvilket han ganske rigtig fremhævede, at han ved sine Udtalelser stillede sig faa vel mod Udvælgets Mindretalsforslag som mod Flertalsforslaget og i det Hele mod de Beslutninger, der allerede tidligere have været tagne af begge Rigs-

dagens Thing. Jeg skal dog ikke af denne Grund undlade med et Par Ord at komme ind paa Kjærnepunktet i det af det ærede Medlem berørte Spørgsmaal, skjøndt jeg ikke tror, det vil være rigtigt at forlade det egentlige Døvedspørgsmaal, som ligger for ved denne Behandling. Det ærede Medlem fremdrog, hvorledes man formentlig ved Overgangen fra een Myntfod til en anden kunde gaa forskjellige Veie, og jeg tror, at han ligesom antydede, at den Vej, som var fulgt i Konventionen og i Lovforslaget, strengt taget ikke kunde siges at være retfærdig. Jeg er overbevist om, at dette er en ikke-juridisk Opfattelse, en Opfattelse, som mangler den retlige Skarphed. Der er over den modsatte Opfattelse et Skin af retlig Stringens, men det er ogsaa kun et Skin. Sagen er nemlig den, mine Herrer, at, naar Sølvmynten har været herskende i et Land, ville naturligvis Forpligtelserne i de Kontrakter — lad mig nu holde mig til Betalingen efter Kontrakt — som have været afsluttede under denne Lovgivnings Herredømme, lyde paa et saa eller saa stort Beløb i Sølvmynt. Nu ser det jo meget retlig korrekt ud, naar man siger, at det strengt Retfærdige vil være, at Betalingen, naar den skal erlægges, erlægges i Sølv, saasom efter Kursforholdet mellem Guld og Sølv paa den Tid, da Betalingen skal erlægges, men herved over ses det aldeles Afgjørende, nemlig, at Kontrakten maa forudsættes at være afsluttet ikke om Sølv, men om Sølvmynt. Saafremt nu ikke den Omstændighed, at Kontrakterne ere afsluttede i Sølvmynt, paa Grund af, at den ved Kontraktens Afslutning gjældende Lovgivning hjemlede Sølvmyntfoden, naar, som sagt, ikke denne Omstændighed skal forhindre Lovgivningen nogensinde at gaa over til Guldmynt — hvilket dog vilde være aldeles urimeligt — kan ingen anden Magt paa Jorden end Lovgivningsmagten med Retfærdighed bestemme, hvad der skal betales efter Guldmyntfoden i Stedet for det Beløb, som skulde betales efter Sølvmyntfoden. Det vilde være den fuldstændigste Vilkaarlighed at lade dette Spørgsmaal blive afgjort af en uberegnelig paa de forskjellige Steder forskellig Kurs, paa hvis Fastsettelse man ikke har nogen Indflydelse, og som stadig varierer. Der er kun een retfærdig Afgjørelse af Forholdet ved Overgangen fra Sølv til Guldmynt, og det er den, at Lovgivningsmagten bestemmer Overgangsforholdet. Spørger der nu om, paa hvilken Maade Lovgivningen da retfærdig skal fastsætte Overgangsforholdet, er det min bestemte retlige Overbevisning, at denne Fastsettelse ikke kan ske alene efter Kursforholdene i et eller andet tilfæl-